

3. JÉZUS ÜZENETE EFÉZUSHOZ ÉS SMIRNÁHOZ

Jel. 2,1-11.

I. Bevezetés a levelekhez.

A János által küldött üzenet címzettje a „*hét gyülekezet, amely Ázsiában van*” (1,11.). Jézus Krisztus üzenete azonban a jelképesen vett Ázsiai gyülekezetekhez lett küldve. Az elmondott események ugyanis időben és történésben messze túlhaladják ezeknek a városoknak a létezését. Az itt kijelentett dolgok az egész keresztény egyházat érintő események, mert a kijelentett üzenetben vannak olyan események is, amik majd csak „*ezek után lesznek*” (1,19.).

Ezek a városok nevükben és történelmükben hordozzák a keresztény egyház egy - egy időszakának jellemző vonásait és tapasztalatait. Ezek a városok Ázsiában egy postaút jelentősebb állomásai voltak. Ezen az útvonalon haladva jutott el a hír, az üzenet rendeltetési helyére. Az újszövetség evangéliumának üzenete is a hét gyülekezet korszakainak jellegzetes útvonalán jutott el az emberekhez. A levelek felépítési rendszerében egy ismétlődő jelleget figyelhetünk meg, a levelek felépítési vázlatában, amit az alábbiak szerint részletezhetünk:

1. Jézus személyes bemutatkozása,
2. A jó cselekedetek és a hűség elismerése,
3. Panasz a felmerülő hibák és bűnök miatt,
4. A hibától és bűntől való szabaduláshoz tanácsadás, és az isteni segítség felajánlása,
5. Bátorítás és biztatás a győzőknek adott ígéret által,
6. A személyes választás lehetőségének biztosítása, a szabad akarat tiszteletben tartása által.

Milyen jó volna, ha a mi egymás közötti személyes kapcsolatainkat is ugyanez a lelkület jellemezné!

II. Az efézusi egyházakorszak

Az „*Efézus*” név kívánatos jelent. Az apostoli egyházakorszak valóban kívánatos volt Isten előtt. A Biblia feljegyzése nagyon pozitív képed ad erről az időszakról: „*mindnyájan egy szívvel-lélekkel foglalatosak voltak az imádkozásban és a könyörgésben*” (Csel. 1,14.). „*A hívők sokaságának pedig szíve-lelke egy volt*” (Csel. 4,32.). Az efézusi egyházakorszak kezdetét Jézus tanítói szolgálatához, és a pütkösi eseményhez kapcsolhatjuk. Az efézusi egyházakorszakban jó néhány ténytet kiemel Jézus dicséretképpen (lásd: 2-3. 6. vers).

7. Terhet viseltek az Úrért, az Isten művében,

8. Munkájukat a fáradhatatlan buzgóság jellemezte,
9. Céltudatos tevékenységükben türelmet és béketúrést gyakoroltak,
10. A gyülekezeti fegyelem szigorát következetesen alkalmazták,
11. *„A gonoszokat nem szenvedheted”*
12. Megpróbálta és megvizsgálta azokat, akik apostoloknak adták ki magukat. (lásd: 1Jn. 4,1. 2Pét. 2,1-3.)
13. Az Isten Igéjét olyan szinten ismerték, hogy alkalmasak voltak a tévtanítók megvizsgálására.
14. A nikolaiták cselekedeteit gyűlölték.

A nikolaiták kilétéről többféle elképzelés is létezik. Az egyik szerint egy gnosztikus szekta tagjai voltak, amelynek tagjai azt vallották, hogy a test cselekedetei nem befolyásolják a lélek üdvösségét. De vannak olyanok is, akik a hét diakónus közül való Nikolaus nevéhez kapcsolják ennek az irányzatnak az eredetét. Megint mások szerint pedig egy, a nép felett uralkodni akaró irányzatot jelent ez a kifejezés, és én inkább ezt a változatot támogatom, már csak azért is, mert a pergámumi gyülekezetnek küldött üzenetben, amikor újra megemlítésre kerül, az ottani szövegkörnyezet, inkább ezzel a változattal van összhangban (lásd: a 4. téma I. pontját). Véleményem szerint ez a „nikolaita” szó egy szimbolikus kifejezés, ami egy görög szóösszetételből származtatható. A „NICO”, azaz győzni, felülkerekedni valakin-valamin, és a „LAOSZ”, azaz: nép, tömeg, néphez tartozó, nem hozzáértő, tehát egyszerű emberek sokasága (laikusok). Ebből következően az tekinthető nikolaitának, aki az egyszerű emberek fölé helyezi magát, aki „felsőbbrendűnek” tartja és gondolja önmagát másoknál. A „Biblia felfedező” program szótára szintén hasonló magyarázatot fűz a „Nicolaiták” szóhoz.

Ilyen például a „tévtanítók csoportja az efézusi és pergámumi gyülekezetekben (Jel. 2,6; 15.). Az Úr gyűlöli az ő tanításukat, amely szerint a vezető testvérek elnyomják a többieket (nikola = győzd le, laos = nép). Ahol ez a tanítás elterjedt, ott a gyülekezetekben az emberi szó a döntő, nem a Szent Lélek vezetése, kijelentése.” (Bible-Discovery „Biblia felfedező” program szótára szerint)

A nikolaiták irányzatának kibontakozásáról már az apostolok is szóltak: *„Működik már a törvényszegés titkos bűne”* (2Thess. 2,7.). *„Mert én tudom azt, hogy az én eltávozásom után jönnek ti közétek gonosz farkasok, kik nem kedveznek a nyájnak. Sőt ti magatok közül is támadnak férfiak, kik fonák dolgokat beszélnek”* (Csel. 20,29.). Tény, hogy olyan embereket jelent ez a megnevezés, akiknek tévtanításait gyűlölte Isten. Szomorú tény az is, hogy ennek az irányzatnak a gonosz befolyása még napjainkban is eredményesen kísérti a keresztényeket.

„Napjainkban széles körben hirdetik, hogy Krisztus evangéliuma érvényen kívül helyezte Isten törvényét. Ez azt jelenti, hogy amennyiben „hiszünk”, akkor fel vagyunk mentve az Ige cselekvésének szükségessége alól. Ez

azonban a Nikolaiták tanítása, amelyet Krisztus olyan kíméletlenül elítél.”
(EGW: Idők Jelei 1912. jan. 2)

Amit a nikolaiták képviseltek, és igyekeztek érvényre juttatni, az nemcsak egyházi szinten érvényesíthető, hanem az egyes emberek szintjén is. Mindazokat **nikolaitáknak kell tekinteni**, akik azon igyekeznek, hogy az emberek fölé helyezték magukat, akik „felsőbbrendűnek” tartják önmagukat másoknál, és uralkodói pozíciót igényelnek maguknak másokkal szemben. A jó Isten őrizzen meg bennünket a lelki gőgtől, és segítsen abban, hogy a túlértékelt személyiségtudat ne hogy nikolaitákká tegyen bennünket.

Az efézusi egyházkorszak ellen felhozott panasz nem az, hogy megszűnt benne a szeretet, hanem az, hogy nem olyan, mint korábban volt. Egy ilyen tünetnek a Biblia szerint általában a szívben uralomra jutott bűn az okozója, *„mivelhogy a gonoszság megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül”* (Mt. 24,12.). Amilyen mértékben helyet talált a gyülekezetben a pártoskodás, a tévelygés, a pogány világ befolyása, olyan mértékben szorult háttérbe a szeretet és Isten Lelke. A széthúzás, az egymással szembeálló és egymással versengő és hadakozó pártok kialakulása nagyon bomlasztóan hatott. Ebben a történelmi korban Pál azt írta a korinthusiaknak: *„megtudtam felőletek atyámfiai a Kloé embereitől, hogy versengések vannak köztetek. Azt értem pedig, hogy mindenitek ezt mondja: Én Pálé vagyok, én meg Apollósé, én meg Kéfásé, én meg Krisztusé. Vajjon részekre osztatott-é a Krisztus?”* (1Kor. 1,11-13.).

Az igazi szeretet a hithez hasonlóan tettekben jut kifejezésre, és az első szeretetből fakadnak a legcsodálatosabb tettek. Ezért tanácsolja Jézus Efészusnak, hogy gondoljon vissza az első szeretet buzdóságára. Első szeretet állapotában akkor vagyok, ha nem a múlt egyik pillanatára visszaemlékezve gondolunk az első szeretetünk buzdóságára, hanem ha megkérdeznék, mikor szerettem Jézust a legjobban, akkor azt mondhatom, hogy most. De ha ez az érzés már elmúlt, és csak a múlt emlékeként maradt meg, akkor éppen aktuális Jézus tanácsa, amely arra irányul, hogy próbálják meg felújítani azokat a tetteket, amelyek az első szeretet buzdóságában jellemezték őket.

A gyertyatartó kimozdítása egy nagyon félelmetes intés Efészus ellen: *„Emlékezzél meg azért honnét estél ki, és térj meg, és az előbbi cselekedeteket cselekedd; ha pedig nem, hamar eljövök ellened, és a te gyertyatartódat kimozdítom helyéből, ha meg nem térsz”* (5. vers). Ez a figyelmeztetés azt jelenti, hogy amennyiben nem fogadják el a megtérésre készítő tanácsot, akkor nem lehetnek tovább az isteni világosság közvetítői. Jézus ugyanis, mint a világ világossága, megvonja személyes jelenlétét a gyülekezettől, aminek következtében sötétségbe borulnak. Ez a figyelmeztetés vonatkozik úgy az egyénre, mint az egész egyházra is, mert a gyülekezethez van küldve ugyan az üzenet, de ott egyéneknél kell meghallani a Lélek hangját. *„Akinak van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek”* (2,7/a.).

Amikor ez az üzenet hangzik: „*Akinek van füle, hallja mit mondd a Lélek a gyülekezeteknek*”, akkor nem a fizikai világot halló fülünkre gondol Isten. A léleknek, vagyis a belső embernek is van füle, és ez nem más, mint az akarat. Ha valaki kész befogadni a megértett ígét, akkor van füle a hallásra. „*És, ha be akarjátok venni, Illés ő, aki eljövendő. Akinek van füle a hallásra, hallja.*” (Mt. 11,14-15.).

A görög szöveg itt olyan szót használ, amely azt foglalja magába, hogy a hallgató úgy hallgat, hogy abban értelem is van, és cselekvő szándék. Mert egy dolog hallani valamit, és más dolog meghallani ugyanazt. A Szentlélek a gyülekezetekhez szól, többesszámban használja a megszólítást, vagyis nem csak az efézusiaknak mondja. Ez is azt igazolja, hogy nem csak egy helyi kis gyülekezetnek szóló üzenetről van szó.

A győzőknek adott ígélet két dolgot foglal magába: Az élet fájának gyümölcsét és a paradicsomi állapotot. Az Éden kertet az Úr a mennybe vitte az özönvíz pusztítása előtt. Ezt igazolja Pál apostol látomása is. „*Ismerek egy embert a Krisztusban, aki tizennégy évvel ezelőtt (ha testben-é, nem tudom; ha testen kívül-é, nem tudom; az Isten tudja) elragadtatott a harmadik égig. És tudom, hogy az az ember, (ha testben-é, ha testen kívül-é, nem tudom; az Isten tudja), Elragadtatott a paradicsomba, és hallott kimondhatatlan beszédeket, amelyeket nem szabad embernek kibeszélnie.*” (2Kor. 12,2-4.). Ezt a kertet – amit nem ronthatott meg a bűn – Isten visszaadja az emberi családnak a maga eredetiségében, az új Jeruzsálemmel. „*A győzedelmesnek enni adok az élet fájáról, amely az Isten paradicsomának közepette van*” (Jel. 2,7.). „*És megmutatá nékem az élet vizének tiszta folyóját, amely ragyogó volt, mint a kristály, az Istennek és a Báránynak királyiszekéből jött ki, az ő utcájának közepén. És a folyóvízen innen és túl életnek fája volt, mely tizenkét gyümölcsöt terem, minden hónapban meghozván gyümölcsét.*” (Jel. 22,1-2.).

Az efézusi egyházkorszak valószínűleg az apostolok munkásságára és életidejére korlátozódott. Szükséges figyelembe venni, hogy a gyülekezetekhez küldött üzenetek nem időpróféciák, csak tartalmazznak egy-egy időpróféciát is. Az első egyházkorszak megközelíthető becslések szerint i.u: 100-ig tartott.

A korszakváltás alatt azonban nem kell feltétlenül az előző egyházszervezet bukását és elvettetését, illetve egy új egyházszervezet színre lépését érteni. A váltásra inkább azért van szükség, mert a lemorzsolódás és a halálozás folytán, a megüresedett helyeket az újonnan megtértek foglalták el, és így az egyház belső összetétele teljesen megváltozott. A generációs csere szinte mindig olyan állapotba juttatja az egyházat, amely miatt már új üzenetre van szükség. Ebből adódóan ez már egy új időszakot jelent az egyház életében.

III. A szmirnai egyházkorszak Jel. 2,8. 11.

A „*Szmirna*” név a „*mirha*” keserű illatú tömjénnel, illetve balzsammal kapcsolatos. Noha mindaz, ami a mirhával van jelképezve, az jó illatot jelent, de egy

keserű jó illatot. Ha ebből a növényből jó illatot akartak nyerni, akkor előbb össze kellett zúzni azt, és csak azután tudták kivonni belőle ezt a jó illatot. Nagyon találó jelkép ez egy olyan egyházkorszak bemutatására, ahol a mártírok áldozata a legjellemzőbb eseménynek számított, ami viszont az Isten iránti hűségüknek volt a legtökéletesebb kifejezője.

Mint mindegyik egyházkorszak esetében, úgy Jézus bemutatkozása itt is személyes üzenetet tartalmaz: *„Ezt mondja az Első és Utolsó, aki halott volt, és él”* (8/b.). Annak a gyülekezetnek, amely üldöztetéssel és halállal néz szembe, igen jelentőségteljes Jézusnak ez a bemutatkozása, ugyanis az örök életre való feltámadás ígérését és garanciáját hordozza magában. Az efézusi korszakban az első szeretet kezdett kihűlni, ezért Isten megengedte, hogy az egyházat megpróbáltatások és szenvedések ériék. Ez az Isteni közbeavatkozás megérlelte újra a szeretet gyümölcsét, annyira, hogy az Úrnak egyetlen panaszsza sincs a szmirnai korszak kereszténysége ellen.

Különös jellemzést ad az Úr erről az egyházkorszakról: *„Tudom... nyomorúságodat és szegénységedet, (de gazdag vagy)”*. Gazdagok voltak hitben és jó cselekedetekben, ahogyan erről az apostolok is írtak: *„Avagy nem az Isten választotta-é ki e világ szegényeit, hogy gazdagok legyenek hitben, és örökösei az országnak, amelyet azoknak ígért, akik őt szeretik?”* (Jak. 2,5.). *„A ti kipróbált hitetek, ami sokkal becsesebb a veszendő, de tűz által kipróbált aranynál, dicséretre, tisztességre és dicsőségre méltónak találtassék a Jézus Krisztus megjelenésekor”* (1Pét. 1,7.). *„Legyenek gazdagok a jó cselekedetekben”* (1Tim. 6,18.).

A levél hangsúlyozottan képviseli azt a tényt, hogy Sátán az ősoka minden üldözésnek, vagyis ő az értelmi szerzője, mindig ő áll a háttérben. Bármilyen név alatt létezhet egy közösség, de ha a mások lelkiismerete felett ellenőrző és üldöző hatalmat gyakorol, akkor a valóságban az Sátán zsinagógájához (társaságához) tartozik. Isten Egyháza, Isten gyermekei sohasem lehetnek az üldözésben Sátán eszközei. Bárkinek a neve bekerülhet a gyülekezet névsorába, de a név önmagában, még Isten Egyházán belül sem jelent semmit.

Jézus őszintén elmondja a szmirnai korszakban élőknek, hogy nehéz és megpróbáló időszak vár rájuk. A szmirnai egyházkorszakot joggal lehet a mártírok korszakaként emlegetni. A rájuk váró nehézségek elmondásával párhuzamosan, Jézus bátorító szavakkal igyekszik megerősíteni hűséges tanítványait, akik ebben a történelmi időszakban élnek. *„Semmit ne félj azoktól, amiket szenvedned kell: Ímé a Sátán egynéhányat ti közületek a tömlöcbe fog vetni, hogy megpróbáltassatok; és lesz tíz napig való nyomorúságtok.”* (10. vers). Ezt az időpontot a prófeciákra jellemző nap-év elv alapján kell figyelembe venni. Ahogyan annak idején Izrael népével kapcsolatban kijelentett, úgy ebben az esetben is ezt a törvényszerűséget kell alkalmazni az időpont meghatározására. *„Én pedig meghatároztam néked az ő vétkük éveit napok száma szerint... egy-egy napot egy-egy esztendőül számítottam*

néked” (Ezék. 4,5-6.). Az isteni kinyilatkoztatás szerint ebben a történelmi időszakban tíz évig tartó kegyetlen üldözésben lesz része Isten népének.

Az üldözés változó hevességgel tombolt ebben az időszakban. Néro idejétől számítva tíz nagyobb üldözési hullámot jegyez fel a történelem 313-ig. Ezek között a Diocletian császár által kezdeményezett üldözés volt az utolsó, de a legvéresebb is. Ez az üldözés tartott tíz évig, 303-tól - 313-ig, és biztosan állíthatjuk, hogy a prófécia ezt az üldözési hullámot jelezte előre. A megjövendölt időszak elmúltával Nagy Konstantin türelmi rendelete vetett véget ennek a nyomorúságos időszaknak 313-ban. Ez a tíz évig tartó üldözésről szóló prófécia újabb bizonyosság arra, hogy János apostol ebben a levelében nem egy helyi gyülekezetnek ad tudósítást, hanem egy egész egyházkorszak életéről beszél.

Majd végül biztató és megerősítő szavakkal zárja Jézus a gyülekezethez küldött üzenetét: *„Légy hű mindhalálig, és néked adom az élet koronáját”* (10. vers). Jézus ezzel azt üzeni, hogy most itt a bűn világában elvehetik ugyan az életüket, de az örök életet senki sem veheti el tőlük. Ezért *„ne féljete azoktól, akik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhetik; hanem attól féljete inkább, aki mind a lelket, mind a testet elvesztheti a gyehennában”* (Mt. 10,28.). Mert *„aki győz, annak nem árt a második halál”* (11. vers).

Az élet koronáját azonban nem a halál pillanatában kapja meg az, aki mindvégig hű marad. Az élet koronáját Jézus dicsőséges visszajövetelével kapcsolatban osztják majd szét. *„Végezetre eltétem nékem az igazság koronája, melyet megad nékem az Úr ama napon, az igaz Bíró; nemcsak nékem pedig, hanem mindazoknak is, akik vágyva várják az ő megjelenését”* (2Tim. 4,8.).

A győzőknek szóló ígéret szembe állítja egymással az első és a második halált. Köztudott, hogy az első halálban ugyanúgy részesülnek a jók is, mint a gonoszok. Ez az első halál Ádám bűnének következményeként ér bennünket. *„Annakokáért, miképen egy ember által jött be a világra a bűn és a bűn által a halál, és akképen a halál minden emberre elhatott”* (Róm 5,12.). Ezt a halált azonban csak alvásnak nevezi a Biblia, Isten úgy tekint ezekre a meghaltakra, mint *„akik alusznak a föld porában”* (Dán. 12,2.). A második halálban azonban már nyilvánvalóvá lesz, hogy ki szolgálta Istent igazán, és ki nem, mivel ez a halál csak a gonoszokat fogja érinteni. *„Egy kevés idő még, és nincs gonosz; nézed a helyét és nincsen ott... a gonoszok elvesznek, és az Úrnak ellensége, mint a liget ékessége, elmúlik, füstként múlik el.”* (Zsolt. 37,10. 20.). A második halál minden embert a saját bűnének következményeként fog érni. Ezért ebből a halálból már senki részére sincs többé felébredés, feltámadás.

IV. Boldog, aki olvassa, hallgatja és megtartja.

Ezen a két levélen keresztül is üzent hozzánk Isten. Ismeretet kaphattunk arról, hogy mi kedves Istennek. Ha készek vagyunk terhet viselni. Ha tudjuk türelemmel elhordozni egymást. Ha mi sem szenvedhetjük el a gonoszokat, vagyis nem

fogadjuk el az életmódjukat itt a gyülekezetben. Ha készek vagyunk megpróbálni azokat, aki apostoloknak mondják magukat, miközben nem azok. Ebből az üzenetből megismerhettük azt is, hogy milyen az első szeretet. Ezért ha önvizsgálatod közben rádöbbenél, hogy te is elveszítetted az első szeretetedet, akkor neked is mondja Jézus ezzel az üzenettel, hogy térj vissza oda, ahonnan kiestél, és az előző cselekedeteidet cselekedd, amiben még benne volt az első szereteted buzgósága.

Isten bennünket is figyelmeztet: Mi is találkozhatunk olyanokkal, akik zsidóknak mondják magukat, de nem azok. A te hitedet és Jézussal való személyes kapcsolatodat azonban ne zavarja az, ha a melletted lévő élete mást mutat, mint a vallomása. *„Ezeket beszéltem néktek, hogy meg ne botránkozzatok”*, amikor majd ezek beteljesednek, mondta Jézus (Jn. 16,1.).

Ha Krisztusért és az evangéliumért szenvedések és megpróbáltatások érnek is, ne féljünk. Jézus nekünk is megígérte: *„én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig”* (Mt. 28,20.). Az örök élet koronáját nekünk is megígérte. Légy hű azért, hogy ígését beváltva, megajándékozhasson az örök élettel, és a győzelem koronájával.